

GHID PRACTIC

PRIVIND DOCUMENTAREA TRANZACȚIILOR FINANCIARE ÎNTRE COMPANII ȘI ONG-URI

Autor:

Centrul de Instruire și Consultanță
Organizațională

CUPRINS

NOȚIUNI UTILIZATE ÎN GHID	3
INTRODUCERE	5
CAPITOLUL 1: DONAȚIILE FINANCIARE	9
1.1. Donația „clasică”	9
1.2. Donația filantropică și donația de sponsorizare - definiție și diferențe	10
1.3. Procedura pas cu pas privind primirea și documentarea donațiilor primite de ONG.....	14
1.4. Procedura pas cu pas privind realizarea și documentarea donațiilor de către companii	21
1.5. Donațiile în contabilitatea Întreprinderilor Individuale și a Gospodăriilor Țărănești	31
1.6. Donațiile în contabilitatea companiilor care aplică regimul de impozitare de 4%	31
CAPITOLUL 2: COTIZAȚIILE DE MEMBRU	32
2.1. Despre cotizații.....	32
2.2. Facilitățile fiscale existente	32
2.3. Reflectarea contabilă a cotizațiilor de membru în evidența companiilor	33
2.4. Reflectarea contabilă a cotizațiilor de către ONG	34
CAPITOLUL 3: ACHIZIȚIONAREA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR DE LA ONG	36
3.1. Achiziția de bunuri și servicii de la ONG-uri	36
3.2. Activitatea economică desfășurată de ONG-uri	36
CAPITOLUL 4: ÎMPRUMUTUL BANILOR.....	37
4.1. Cadrul legal pentru împrumuturile acordate ONG-urilor	37
4.2. Înregistrarea contabilă a împrumuturilor în ONG-uri	38
LISTA ANEXELOR.....	40

NOȚIUNI UTILIZATE ÎN GHID

ONG

organizație non-guvernamentală. În contextul acestui ghid, în termenul de ONG se includ următoarele forme juridice: asociațiile obștești, fundațiile, instituțiile private, asociațiile patronale, sindicatele, asociațiile de apă pentru irigații, asociațiile de proprietari în condominiu, organizațiile religioase.

Companie

În contextul ghidului, această categorie include toate formele de organizare juridică descrise în Articolul 13, punctul 1 din Legea Nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (SRL, SA, întreprindere individuală, gospodărie țărănească etc.).

Tranzacție financiară

operațiune economică realizată între o companie și un ONG, care implică bani.

Tranzacție non-financiară

operațiune economică între companii și ONG-uri, care nu implică bani.

Sponsor

entitatea care oferă o sponsorizare, beneficiind de anumite avantaje stabilite prin contract.

Filantrop

entitatea care oferă o donație filantropică, fără a aștepta beneficii materiale directe.

Beneficiar

organizația care primește donația (filantropică sau sponsorizare) și care utilizează fondurile primite de la sponsor sau filantrop.

Donator

entitatea (persoană juridică sau persoana fizică care desfășoară activitate de întreprinzător) care oferă o donație în cadrul unui contract de donație „clasică” (conform Codului Civil). Donatorul transferă gratuit bani către o altă parte, fără a aștepta o contraprestație.

Donatar

entitatea care primește o donație „clasică” (beneficiarul din contractul de donație civilă), fiind partea către care Donatorul transferă fondurile donate, în baza contractului de donație.

Donație filantropică

contribuție financiară oferită de o companie către un ONG fără a aștepta beneficii materiale directe. Este reglementată de Legea nr. 1420/2002 privind filantropia și se realizează de obicei la solicitarea ONG-ului. În acest tip de donație, compania are statut de **Filantrop** (donator filantropic), iar ONG-ul este **beneficiarul** filantropiei.

Donație de sponsorizare

contribuție financiară oferită de o companie către un ONG în scop de sponsorizare, adică în baza unui parteneriat care aduce anumite beneficii sau vizibilitate sponsorului. Este reglementată de Legea nr. 1420/2002 (componenta de sponsorizare). În acest caz, compania are statut de **Sponsor** (beneficiază de **avantaje** stabilite prin contract), iar ONG-ul este **beneficiarul** sponsorizării.

Cotizație de membru

contribuție bănească periodică achitată de membrii unei organizații (inclusiv de companii, dacă devin membre) conform prevederilor statutare.

Facilități fiscale

avantajele fiscale prevăzute de legislație pentru anumite tranzacții sau contribuții. În contextul ghidului, acestea se referă la deduceri de impozit sau scutiri aplicabile companiilor care susțin ONG-urile financiar.

CSR (Corporate Social Responsibility)

responsabilitatea socială corporativă, adică angajamentul voluntar al unei companii de a contribui la bunăstarea societății și la protecția mediului, dincolo de obiectivul său de profit. În relația dintre companii și ONG-uri, CSR se manifestă prin sponsorizări, donații sau parteneriate.

INTRODUCERE

Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională (CICO) este o platformă internațională care sprijină dezvoltarea organizațiilor nonprofit, ajutându-le să devină mai eficiente și durabile. Cu 19 ani de experiență, CICO oferă instruire, consultanță și expertiză tehnică, adaptate nevoilor specifice ale ONG-urilor.

Începând din 2021, CICO implementează anual un **program de suport organizațional destinat beneficiarilor de granturi oferite de Ambasada Statelor Unite** în Republica Moldova. Acest program presupune evaluări anuale ale organizațiilor, identificarea principalelor nevoi și provocări și oferirea de soluții personalizate pentru optimizarea activității acestora.

Una dintre nevoile identificate în urma acestor evaluări este documentarea corectă a tranzacțiilor financiare și non-financiare dintre ONG-uri și companii. O provocare majoră în acest proces este lipsa de informare a companiilor cu privire la mecanismele de sprijin disponibile, facilitățile fiscale aferente și procedurile de documentare corespunzătoare. Această situație generează incertitudine și reticență în dezvoltarea unor parteneriate financiare solide între sectorul privat și cel nonprofit.

Pentru a răspunde acestei provocări, CICO a elaborat prezentul **Ghid practic privind documentarea tranzacțiilor bănești între companii și ONG-uri**. Acesta este un instrument clar și aplicabil, menit să sprijine ONG-urile și companiile în gestionarea și documentarea corectă a tranzacțiilor financiare.

Acest ghid se concentrează **exclusiv pe tranzacțiile financiare** dintre companii și ONG-uri, oferind clarificări privind cadrul legal, mecanismele de implementare și implicațiile fiscale ale acestor operațiuni. Întrucât legislația permite ca donațiile să fie atât financiare, cât și non-financiare (sub formă de bunuri și servicii), aspectele legate de **tranzacțiile non-financiare** vor fi abordate într-un ghid separat, unde vor fi detaliate condițiile specifice, evaluarea și raportarea acestora conform reglementărilor în vigoare.

Scopul acestui ghid este de a facilita o documentare corectă și conformă cu reglementările în vigoare a tranzacțiilor financiare dintre ONG-uri și companii. Conceput ca o resursă practică, ghidul se adresează profesioniștilor implicați în documentarea juridică și contabilă a acestor tranzacții, inclusiv contabili, juriști, specialiști în colectare de fonduri și alte persoane relevante.

Prin această inițiativă, CICO își propune să contribuie la profesionalizarea și consolidarea relațiilor dintre sectorul nonprofit și mediul de afaceri, asigurând respectarea normelor legale și promovarea unor parteneriate sustenabile.

Ghidul a fost elaborat de CICO, cu sprijinul Ambasadei SUA în Republica Moldova și **cofinanțat de Coaliția Națională „Viața fără Violență”**, cu **sprijinul financiar al Fundației Oak** și prin intermediul **ARC România**. Conținutul ghidului reflectă expertiza CICO în evaluarea și dezvoltarea sectorului nonprofit, iar responsabilitatea integrală pentru material revine echipei de elaborare.

Moldova

Autori

- **Nicolai Loghin** – Consultant în management non-profit
- **Silvia Gorobeț** – Contabil practician

Contribuții

- **Tudor Lazăr** – Consultant juridic
- **Aliona Țurcan** – Consultant juridic
- **Viviana Postolachi** – Consultantă junior în management nonprofit

Aprecieri

Totodată, le mulțumim tuturor celor care au contribuit la realizarea acestui ghid prin participarea la interviuri și furnizarea de expertiză valoroasă:

- **Diana Illiciev** – Contabilă-șef, Victoriabank
- **Natalia Vilcu-Bajurean** – Președintă, Asociația „Viața fără Leucemie”
- **Victoria Morozov** – Directoare, Asociația „The Moldova Project”
- **Elena Strună** - Contabilă-șef, Asociația „The Moldova Project”

CONTEXT GENERAL

Colaborarea dintre organizațiile **comerciale** și cele **necomerciale (ONG-uri)** presupune o serie de tranzacții financiare prin care resursele sunt transferate între aceste entități. Deși achizițiile de bunuri și servicii de către ONG-uri de la companii sunt frecvente și bine reglementate, fluxurile financiare în sens invers – de la companii către ONG-uri – sunt mai complexe și necesită o abordare detaliată.

În Republica Moldova, regimul fiscal și obligațiile de raportare ale companiilor diferă în funcție de statutul acestora, ceea ce influențează modalitățile prin care pot efectua plăți către ONG-uri. În acest ghid, companiile sunt grupate în trei categorii principale, în funcție de declarația fiscală pe care o depun:

Categoria	Tipul de declarație pe venit	Modul de impozitare	Profilul companiilor
A	VEN12	12% din venitul impozabil (profit)	<ul style="list-style-type: none"> - Societăți cu răspundere limitată plătitoare de TVA; - Societăți pe acțiuni; - Cooperative de întreprinzători plătitoare de TVA; - Întreprinderi Individuale cu un număr mediu anual de peste trei angajați și care sunt plătitoare de TVA; - Reprezentanțele permanente ale nerezidenților; - Persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției cu statut de persoană juridică (birouri de avocați, executori judecătorești, ș.a.).
		7% din venitul impozabil (profit)	Gospodăriile țărănești (de fermier) cu un număr mediu anual de peste trei angajați și care sunt plătitoare de TVA
B	UNIF21	12% din venitul impozabil (profit)	Întreprinderile individuale cu un număr mediu anual de până la trei angajați și care nu sunt înregistrate ca plătitori de TVA
		7% din venitul impozabil (profit)	Gospodăriile țărănești (de fermier) cu un număr mediu anual de până la trei angajați și care nu sunt înregistrate ca plătitori de TVA
C	SIMM24	4% din venit (veniturile din vânzări)	Persoanele juridice subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (capitolul 7 ¹ Titlul II din Codul Fiscal)

Prezentul Ghid analizează tranzacțiile financiare dintre companii și ONG-uri din perspectiva fiecăreia dintre cele **3 categorii** de contribuabili, evidențiind particularitățile relevante și aspectele esențiale pentru o documentare corectă. Pe parcursul ghidului se va face trimitere permanent la aceste 3 categorii.

Principalele forme de tranzacții financiare de la companii către ONG-uri includ:

a) Donații financiare:

Comaniile pot oferi sprijin ONG-urilor prin tranzacții financiare nerambursabile. Aceste donații pot fi alocate pentru activități specifice (condiționate), stabilite de comun acord între companie și ONG, sau pot fi utilizate de ONG conform obiectivelor sale statutare (necondiționate), fără restricții impuse de donator. Aceste contribuții susțin inițiative sociale, îmbunătățesc imaginea publică a companiei și consolidează responsabilitatea socială corporativă.

b) Cotizațiile de membru:

Comaniile pot deveni membre ale unor organizații neguvernamentale, achitând cotizații periodice. Acest tip de contribuție este esențial pentru funcționarea structurilor asociative, cum ar fi asociațiile obștești sau patronale. De regulă, companiile aleg să se alătore organizațiilor relevante pentru domeniul lor de activitate, beneficiind astfel de reprezentare și sprijin în promovarea intereselor comune.

c) Achiziția de servicii și bunuri de la ONG-uri:

Unele ONG-uri furnizează produse și servicii, iar companiile pot încheia tranzacții comerciale cu acestea. Astfel de achiziții nu doar că oferă sprijin financiar ONG-urilor, dar contribuie și la dezvoltarea economică a sectorului non-profit, încurajând sustenabilitatea acestuia.

d) Împrumuturile acordate ONG-urilor:

În anumite situații, ONG-urile pot avea nevoie urgentă de lichidități și pot contracta împrumuturi temporare de la companii, cu obligația de rambursare ulterioară. Acest tip de sprijin este frecvent utilizat pentru acoperirea cheltuielilor imediate, urmând ca organizația să restituie suma împrumutată odată ce primește finanțare din alte surse.

Fiecare dintre aceste tipuri de tranzacții va fi detaliată în capitolele următoare, unde vor fi incluse recomandări practice și comentarii din partea consultanților CICO. O documentare corectă a acestor tranzacții nu doar că asigură conformitatea cu legislația în vigoare, dar contribuie și la consolidarea unor relații de încredere și parteneriate durabile între sectorul privat și cel non-guvernamental. În plus, companiile pot beneficia de eventuale facilități fiscale, acolo unde acestea sunt prevăzute de lege.

Pentru a facilita implementarea acestor bune practici, ghidul include o serie de documente-model, disponibile gratuit pentru descărcare. Aceste materiale sunt concepute pentru a sprijini ONG-urile și companiile care nu dispun de proceduri standardizate pentru gestionarea acestor tipuri de tranzacții.

CAPITOLUL 1: DONAȚIILE FINANCIARE

Donațiile financiare din partea companiilor către ONG-uri reprezintă o tranzacție gratuită de fonduri destinat sprijinirii activităților acestora. Aceste contribuții constituie o sursă esențială de finanțare pentru organizațiile neguvernamentale din Republica Moldova, oferindu-le resursele necesare pentru implementarea proiectelor și inițiativelor comunitare.

În cazul în care o companie dorește să efectueze o donație către un ONG, aceasta are trei opțiuni:

- 1. Donația „clasică”,** reglementată de **Codul Civil** al Republicii Moldova.
În acest caz, compania are statut de „**Donator**”, iar ONG-ul – „**Donatar**”.
- 2. Donația filantropică,** reglementată de **Legea nr. 1420 privind filantropia și sponsorizarea**.
În acest raport juridic, compania este „**Filantrop**”, iar ONG-ul – „**Beneficiar al filantropiei**”.
- 3. Donația cu scop de sponsorizare,** de asemenea reglementată de **Legea nr. 1420**.
În acest caz, compania are statut de „**Sponsor**”, iar ONG-ul – „**Beneficiar al sponsorizării**”.

În continuare, fiecare dintre aceste tipuri de donații va fi analizată în detaliu, evidențiind particularitățile lor și contextul în care pot fi utilizate.

1.1. Donația „clasică”

Noțiuni de bază

Conform articolului 1198 din Codul Civil al Republicii Moldova, donația este un contract prin care o parte (donatorul) se obligă să transfere gratuit o parte din propriile active către o altă parte (beneficiarul). Astfel, orice companie din Republica Moldova poate dona bani unei organizații neguvernamentale, în baza acestei prevederi legale.

Utilizarea donației

Donațiile oferite de companii pot fi:

- 1 Condiționate** – Fondurile sunt alocate pentru activități specifice, iar utilizarea lor trebuie să fie clar specificată în contractul de donație;
- 2 Necondiționate** – ONG-ul poate utiliza fondurile conform propriilor scopuri/activități statutare, inclusiv pentru cheltuieli administrative, fără restricțiile donatorului în contractul de donație.

Documentarea donației

Pentru documentarea unei donații „clasice” este necesar doar un contract de donație între companie și ONG. Totuși, deși legea nu cere altceva decât contract, este recomandat ca plata să se facă prin transfer bancar (pentru trasabilitate și transparență) și ca ONG-ul să emită o confirmare de primire (de exemplu, o scrisoare de mulțumire, conform Anexei nr. 5).

Regimul fiscal

În cazul donațiilor „clasice”, niciuna dintre cele trei categorii de companii nu beneficiază de deduceri sau avantaje fiscale. Mai mult, companiile impozitate pe baza venitului impozabil (Categoriile A și B) nu pot deduce fiscal sumele donate, fiind astfel obligate să achite impozit pe venit și pentru aceste sume.

1.2. Donația filantropică și donația de sponsorizare

Noțiuni de bază

Conform **Legii nr. 1420/2002 privind filantropia și sponsorizarea**, aceste tipuri de donații sunt definite astfel:

Donația filantropică - transferul voluntar, imparțial, necondiționat și dezinteresat al dreptului de proprietate sau al dreptului de a poseda, utiliza și dispune de bunuri, precum și furnizarea de lucrări sau servicii gratuite sau în condiții favorabile, de către o persoană fizică sau juridică, în scopurile prevăzute la art. 2 din Legea cu privire la filantropie și sponsorizare.

Sponsorizarea - transferul dreptului de proprietate asupra unei sume de bani sau altor bunuri în baza unui contract juridic, prin care părțile convin să sprijine activitățile nonprofit desfășurate de beneficiar, în schimbul unor avantaje convenite.

Notă!

În contextul prezentului ghid, termenii **necondiționat/condiționat** se referă la modalitatea de **utilizare** a fondurilor donate (**fără destinație specifică vs. cu destinație specifică agreată**), și nu la primirea unui beneficiu de către donator. Donatorul filantropic deși **nu urmărește** un avantaj material sau publicitar (așa cum se întâmplă în cazul sponsorizărilor), are posibilitatea **de a stabili împreună cu beneficiarul** asupra destinației fondurilor, fie alocându-le pentru un scop specific/condiționat, fie oferind ONG-ului libertatea de a le utiliza conform priorităților sale.

Astfel, principalele **diferențe** dintre **donația filantropică** și cea de **sponsorizare** sunt următoarele:

1 Sponsorul beneficiază de **avantaje specifice**, convenite prin contract, în schimbul contribuției sale, în timp ce **filantropul nu obține neapărat** anumite beneficii directe din donație.

2 Beneficiarii **sponsorizării** sunt obligați să **utilizeze resursele conform scopurilor și condițiilor** stipulate de sponsor în contract, în timp ce beneficiarii **donațiilor filantropice** au libertatea de a **folosi resursele la discreția lor**, în limitele Legii cu privire la filantropie și sponsorizare și a prevederilor statutare interne, cu excepția cazului în care există un contract care prevede altceva.

Utilizarea donației

Conform Articolului 2, punct 1) din Legea nr. 1420/2002, **donațiile filantropice** se realizează pentru:

- a) Educație și instruirea persoanelor, difuzarea și acumularea de cunoștințe;
- b) Știință, cultură și artă;
- c) Sport, educația fizică, turismul social, cultural și sportiv;
- d) Ocrotirea sănătății;
- e) Protecția socială a persoanelor cu dizabilități și a altor grupuri defavorizate;
- f) Crearea de locuri de muncă;
- g) Eradicarea sărăciei;
- h) Promovarea păcii și prevenirea conflictelor sociale, civile, etnice și religioase;
- i) Promovarea sectorului nonprofit;
- j) Apărarea și promovarea democrației și a drepturilor omului;
- k) Prevenirea criminalității și combaterea acesteia;
- l) Protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor istorice;

- m) Promovarea spiritului civic și participarea la procesul decizional și transparența sectorului public;
- n) Ajutorarea victimelor războaielor, catastrofelor naturale, epidemiilor și altor situații de criză;
- o) Creșterea prestigiului familiei în societate, protecția mamei și a copilului;
- p) Susținerea organizațiilor nonprofit și a instituțiilor sociale, educative și medicale implicate în activități de interes public;
- q) Alte acțiuni de interes public care necesită asistență financiară și materială.

Pe de altă parte, **donățiile cu scop de sponsorizare** pot fi realizate pentru:

- a) Finanțarea programelor în domeniile științei, culturii, cultelor religioase, educației, sporturilor, protecției sociale, sănătății, turismului social și cultural;
- b) Finanțarea programelor de protecție a mediului;
- c) Finanțarea protecției și restaurării monumentelor istorice, de arhitectură, cultură și natură;
- d) Susținerea organizațiilor nonprofit și a instituțiilor sociale, educative și medicale implicate în activități de interes public;
- e) Finanțarea altor programe de interes public.

Analizând prevederile legii, ONG-urile pot folosi donațiile atât pentru activități, cât și pentru cheltuieli administrative, fără o limită prestabilită. Modul exact de utilizare este stabilit prin contractul dintre sponsor/filantrop și ONG.

Beneficiarii donației

Conform art. 36, pct. 2 din Codul Fiscal al Republicii Moldova (în continuare - CF), **doar anumite tipuri de ONG-uri** pot beneficia de donații filantropice sau sponsorizări, inclusiv:

- Organizațiile necomerciale specificate la art. 52 alin. (1) din Codul Fiscal;
- Organizațiile sindicale;
- Asociațiile patronale.

Organizațiile necomerciale specificate la articolul 52, alin. (1) din Codul Fiscal includ:

- **Asociația obștească** – conform Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale;
- **Asociația de coproprietari în condominiu** – conform Legii nr.187/2022 cu privire la condominiu;
- **Fundația** – conform Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale;
- **Instituția privată** – conform Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale;
- **Organizația religioasă** – conform Legii nr. 125-XVI/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie;
- **Partidele politice și organizațiile social-politice** – conform Legii nr. 294-XVI/2007 privind partidele politice;
- **Publicațiile periodice și agențiile de presă** – conform Legii presei nr. 243-XIII/1994 și Legii nr. 221/2010 privind deetimizarea publicațiilor periodice publice;
- **Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații** – conform Legii nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații;
- **Organele de autoadministrare a profesiilor conexe justiției.**

Analizând lista de mai sus, se constată că **marea majoritate** a ONG-urilor pot să beneficieze de astfel de donații. Donațiile oferite pentru ONG-urile care **nu se regăsesc** în lista menționată mai sus și donațiile oferite pentru organizațiile **fără statut de persoană juridică** nu vor beneficia de facilități fiscale.

Regimul Fiscal

Donațiile filantropice și sponsorizările oferă **facilități fiscale** companiilor, cu condiția respectării anumitor **cerințe**. Conform *art. 36 din Codul Fiscal*, un agent economic rezident poate deduce din venitul impozabil donațiile realizate în scopuri filantropice sau de sponsorizare, în **limita a 5% din venitul impozabil**. Respectiv, această facilitate este accesibilă doar acelor companii care achită **impozitul pe venit** pe baza venitului impozabil (profitul până la impozitare) - din categoriile **A și B**.

În conformitate cu *art. 36 alin. (1) și (2) din Codul Fiscal*, dacă donațiile realizate de o companie **depășesc plafonul de 5%** din venitul impozabil sau acestea **nu sunt documentate** corespunzător, aceasta calculează și achită un impozit în mărime de **12% din suma depășirii**.

De exemplu, dacă o companie are un profit impozabil de 100.000 MDL, ea poate deduce maximum 5.000 MDL donații filantropice/sponsorizare. Dacă donează 6.000 MDL, cei 1.000 MDL care depășesc plafonul vor fi impozitați cu 12%, adică compania va plăti 120 MDL impozit suplimentar.

Documentarea donației

Deducerea donațiilor este posibilă doar dacă acestea sunt documentate conform prevederilor legale. Regulile pentru documentarea și aplicarea impozitului pe venit în cazul donațiilor filantropice sunt stabilite în **Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit pentru persoanele juridice și persoanele fizice care practică activități de întreprinzător**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 693/2018.

Documentele necesare donațiilor filantropice sau de sponsorizare:

- Cererea scrisă din partea beneficiarilor;
- Contractul de donație filantropică sau de sponsorizare;
- Documentul de plată către beneficiari.

Analiza comparativă

Pentru a facilita înțelegerea diferențelor juridice, contabile și fiscale dintre principalele forme de sprijin financiar oferit de companii organizațiilor nonprofit, ghidul include o analiză comparativă între **donația „clasică”, donația filantropică și sponsorizare**. Deși toate presupun transferul voluntar de resurse către un ONG, aceste instrumente se bazează pe reglementări distincte, implică condiții diferite de utilizare a fondurilor și generează efecte fiscale specifice atât pentru donator, cât și pentru beneficiar. Tabelul de mai jos oferă o imagine de ansamblu clară și sintetică asupra acestor diferențe, ajutând cititorii să aleagă soluția potrivită în funcție de obiectivul dorit, statutul juridic al organizației implicate și regimul fiscal aplicabil.

Criteria	Donația „clasică” (Codul Civil)	Donația filantropică (Legea nr. 1420/2002)	Donația de sponsorizare (Legea nr. 1420/2002)
Definiție	Contract prin care o parte (donatorul) transferă gratuit o parte din bunurile sale către cealaltă parte (beneficiarul), fără a aștepta o contraprestație.	Transfer voluntar, imparțial, necondiționat și dezinteresat al dreptului de proprietate (sau furnizarea de servicii/lucrări gratuite) către un beneficiar, în scopuri de filantropie prevăzute de lege. Compania - Filantrop ; ONG-ul - beneficiar .	Transferul dreptului de proprietate asupra unor bani sau bunuri, în baza unui contract , prin care părțile convin să sprijine activitățile nonprofit ale beneficiarului, în schimbul unor avantaje convenite pentru sponsor. Compania - Sponsor ; ONG-ul - beneficiarul sponsorizării.
Avantaje	Simplitate și flexibilitate: se realizează ușor, doar prin contract, fără obligații de contraprestație din partea ONG-ului. Donatorul nu obține beneficii materiale sau publicitare – donația este pur altruistă.	Imagine filantropică pozitivă: contribuție altruistă în folosul societății (filantropul nu urmărește un avantaj material sau publicitar direct). Există însă un stimulent fiscal care încurajează companiile să doneze.	Beneficii reciproce: pe lângă motivația de a sprijini o cauză, sponsorul obține avantaje de imagine și publicitate convenite prin contract. Sponsorizarea beneficiază de facilități fiscale similare donației filantropice.
Regim fiscal	Fără deduceri fiscale: Sumele donate astfel nu sunt deductibile pentru nici o categorie de companii. Compania suportă integral costul iar companiile profitabile din categoriile A și B achită impozit pe venit și pentru banii donați). Exemplu: o donație clasică de 1.000 MDL crește baza impozabilă cu 1.000 MDL (nefiind deductibilă) pentru companiile din categoriile A și B.	Deducere limitată: Conform art.36 Cod Fiscal, companiile plătitoare de impozit pe profit (cat. A și B) pot deduce donațiile filantropice în limita a 5% din venitul impozabil . Partea ce depășește 5% nu este deductibilă și se impozitează suplimentar cu 12% . (Companiile micro, din categoria C, neavând impozit pe profit, nu pot beneficia de această deducere și, practic, tratamentul fiscal echivalează cu o donație clasică.)	Deducere limitată: Tratat identic cu donația filantropică – deductibilitate până la 5% din venitul impozabil . Suma ce depășește plafonul de 5% este considerată cheltuielă nedeductibilă și se impune un impozit de 12% pentru partea excedentară . <i>Notă:</i> Facilitățile fiscale se aplică doar dacă sponsorizarea este acordată în beneficiul entităților eligibile (art. 36 CF) și este documentată corespunzător.
Condiții de utilizare a fondurilor	La alegerea donatorului: Poate fi oferită fără condiții (ONG-ul folosește liber fondurile primite) sau cu condiție specifică impusă prin contract. Legea civilă nu impune o anumită utilizare, depinde de acordul părților .	În scop filantropic: Fondurile trebuie utilizate în scopuri de binefacere sau interes public , conform listei din Legea filantropiei. Filantropul nu așteaptă un beneficiu în schimb și, de regulă, lasă ONG-ului libertatea de a folosi donația în limitele legii și ale misiunii sale. Totuși, el poate conveni cu beneficiarul o anumită destinație a banilor, dacă dorește.	Cu destinație și beneficii definite: Sponsorul impune , prin contract, scopul precis pentru care trebuie folosite fondurile și ce beneficii de imagine sau alte avantaje va primi în schimb. ONG-ul este obligat să utilizeze resursele conform condițiilor stipulate de sponsor și să ofere vizibilitatea/beneficiile convenite.

Documente necesare	<p>Contract de donație semnat între companie și ONG (act juridic de bază).</p> <p><i>Recomandat: dovada transferului bancar al sumei și o confirmare de primire</i> (ex. scrisoare de mulțumire) din partea ONG-ului, pentru transparență și evidență.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cerere scrisă din partea ONG-ului către companie, prin care solicită donația; 2. Contract de donație filantropică încheiat între companie și ONG, conform Legii 1420/2002; 3. Document de plată (ordin de plată, chitanță) care atestă transferul sumelor către ONG. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cerere scrisă a ONG-ului, prin care solicită sponsorizarea; 2. Contract de sponsorizare semnat de ambele părți, conform Legii 1420/2002; 3. Document de plată ce confirmă transferul banilor ori bunurilor către beneficiar.
---------------------------	---	--	--

1.3. Procedura pas cu pas privind primirea și documentarea donațiilor primite de ONG

În continuare va fi prezentată calea pe care trebuie să o parcurgă ONG-ul în vederea pregătirii, documentării și raportării donațiilor financiare de la companii.

Pasul 1: Pregătirea documentelor interne

Înainte de a iniția o colaborare cu o companie pentru atragerea unei donații, este esențial ca ONG-ul să se asigure că deține toate documentele interne necesare. Aceste documente vor fi solicitate de reprezentanții companiei pentru a verifica statutul juridic al organizației, pentru a identifica reprezentantul legal și pentru a analiza scopurile statutare. În mod obișnuit, companiile vor solicita:

Documente necesare:

- Statutul ONG-ului, în conformitate cu ultimele modificări legale;
- Extrasul din registrul unităților de drept (de obicei, nu mai vechi de 3 luni).

În plus, unele companii pot solicita documente suplimentare, cum ar fi rapoartele anuale de activitate sau rapoartele financiare ale ONG-ului. Prin urmare, ONG-ul ar trebui să fie pregătit să prezinte în termen scurt orice document intern de acest gen care ar putea fi solicitat de reprezentanții companiei.

Pasul 2: Analiza profilului companiei

Chiar dacă unele companii nu beneficiază de facilități fiscale pentru donații sau trebuie să suporte un cost fiscal suplimentar, acest lucru **nu reprezintă un obstacol** pentru realizarea donației. Lipsa deducerii nu reprezintă o interdicție, iar multe companii aleg să susțină cauze sociale din **convingere, reputație sau responsabilitate față de comunitate**. De aceea, ONG-urile ar trebui să își păstreze deschiderea către orice potențial partener din sectorul privat, **adaptând mesajul în funcție de profilul acestuia**.

Înainte de a iniția o colaborare cu o companie în vederea atragerii unei donații, este recomandat ca ONG-ul să analizeze profilul acesteia și istoricul de implicare în comunitate (dacă a mai sponsorizat proiecte, reputația CSR). Această analiză trebuie să vizeze două aspecte principale:

1. **Compatibilitatea valorilor, misiunii și obiectivelor;**
2. **Profilul financiar și fiscal al companiei** (întrucât doar companiile din **categoriile A și B** ar putea să beneficieze de beneficii fiscale în valoare de până la 5% din venitul impozabil).

Notă!

Este important de știut că, dacă o companie are un **profit mic sau nu înregistrează profit deloc**, suma deductibilă este **foarte redusă sau chiar inexistentă**. Cu toate acestea, acest lucru nu împiedică legal compania să facă o donație – este doar o chestiune de motivație și decizie internă.

Surse oficiale pentru a identifica situația fiscală a unei companii:

1

Serviciul Fiscal de Stat: Informații privind statutul fiscal al companiei
(https://sfs.md/ro/services-online/route.taxpayer_information)

2

Biroul Național de Statistică: Date privind profitabilitatea companiei în anii precedenți
(<https://depozitar.statistica.md/>)

Pe baza acestor informații, ONG-ul își poate adapta strategia de abordare, punând accent fie pe avantajele fiscale, fie pe beneficiile reputaționale și impactul social al donației.

Pasul 3: Documentarea încasării donației

Documentarea corectă a donațiilor este esențială pentru transparența financiară și conformitatea legală a ONG-ului. Modul de documentare depinde de tipul donației:

A. Documentarea donației „clasice”

Dacă donația se realizează conform Codului Civil al Republicii Moldova, documentul juridic principal este contractul de donație. Acesta trebuie întocmit în conformitate cu Titlul III, Capitolul III din Codul Civil.

Modele de contracte relevante sunt disponibile în anexele ghidului:

- Contract de donație „clasică” **necondiționată** – *Anexa 1.a*,
- Contract de donație „clasică” **condiționată** – *Anexa 1.b*.

ONG-ul poate utiliza acest tip de contract în relația cu companiile din categoria C, deoarece acestea nu beneficiază de facilități fiscale. De asemenea, este o opțiune viabilă pentru companiile din categoriile A și B, dacă acestea știu exact că nu vor genera profit în anul respectiv și nu putea avantaje fiscale.

B. Documentarea donației filantropice sau de sponsorizare

La această etapă, pentru donațiile filantropice sau de sponsorizare, trebuie întocmite:

Documente necesare:

1. **Cererea oficială de finanțare**, formulată de ONG și adresată potențialului filantrop sau sponsor;
2. **Contractul de donație filantropică sau de sponsorizare**, care stabilește termenii și condițiile contribuției financiare.

Nu există un model standard de cerere. Din practică, cererea în formă scrisă se elaborează sub forma unei **scrisori de solicitare** și trebuie să cuprindă:

Componente obligatorii ale scrisorii de solicitare:

1. Denumirea ONG-ului și o descriere succintă a activității acestuia;
2. Suma donației solicitate;
3. Scopul donației. În cazul sponsorizărilor, contractul va specifica în mod **obligatoriu** destinația exactă a fondurilor (linii de cheltuieli detaliate). În schimb, o donație filantropică poate fi făcută fără o destinație impusă (**necondiționată**) sau cu destinație specificată de comun acord (**condiționată**) – această detaliere a cheltuielilor are loc doar dacă ambele părți cad de acord asupra ei. Ca și în cazul donației „clasice”, precizarea sau nu a destinației fondurilor duce la o înregistrare contabilă diferită în ONG.

Un **model de cerere pentru donație filantropică** (atât necondiționată, cât și condiționată) este disponibil în **Anexa 2 (respectiv – 2.a și 2.b)**, iar un **model de cerere pentru sponsorizare** se regăsește în **Anexa 3**.

La această etapă, este foarte important ca ONG-ul să se asigure ca **scopul** pentru care solicită donația de la o companie să **corespundă cu lista activităților** stipulate în Legea nr. 1420 privind filantropia și sponsorizarea, dar și cu **activitățile statutare ale ONG-ului**. Cea din urmă condiție este foarte importantă pentru ca organizația să beneficieze în continuare de scutirea la plata impozitului pe venit. Respectiv, dacă un ONG solicită donații pentru activități care nu sunt incluse în statutul său (ex: burse pentru copii defavorizați, fără ca acest obiectiv să fie prevăzut în documentele organizației), acesta riscă să piardă scutirea de impozit pe venit și să fie obligat să achite taxe pentru sumele primite, ceea ce i-ar diminua semnificativ fondurile disponibile. Totodată, este esențial ca ONG-ul să se asigure că suma solicitată și destinația propusă sunt **realiste și în concordanță cu experiența și dimensiunea** acestuia, oferind companiei încredere în execuția proiectului.

Contractul de donație filantropică sau de sponsorizare - documentul care stabilește relația juridică și angajamentele fiecărei părți implicate, trebuie să fie în concordanță cu cererea de solicitare inițială și mai ales cu sumele specificate în această cerere.

Prevederile din contractele de donație filantropică și sponsorizare trebuie să respecte cerințele stabilite de Legea nr. 1420 privind filantropia și sponsorizarea, precum și să nu contravină Codului Civil al Republicii Moldova. Un exemplu de **contract de donație filantropică necondiționată** se regăsește în **Anexa 4.a**, un model de **contract de donație filantropică condiționată** în **Anexa 4.b**, iar un model de contract de sponsorizare este disponibil în **Anexa 4.c**.

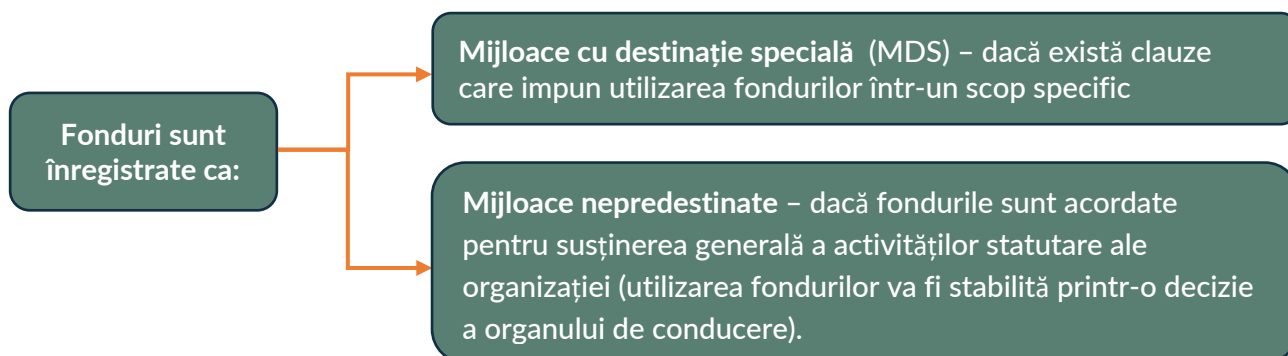
Pasul 4: Încasarea și utilizarea banilor

Procesul de încasare și utilizare a fondurilor urmează o procedură similară atât pentru donațiile „clasice”, cât și pentru donațiile filantropice sau de sponsorizare. Respectiv, în contextul acestui capitol, Donatorul, Filantropul sau Sponsorul vor fi denumiți generic „**Donator**”.

Recunoașterea inițială a fondurilor se realizează conform contabilității de angajamente, cu respectarea următoarelor condiții:

- Existența unei certitudini întemeiate că fondurile vor fi primite;
- Îndeplinirea condițiilor privind utilizarea acestor fonduri;
- Determinarea credibilă a valorii fondurilor.

Documentul principal care stabilește aceste criterii este **contractul de donație**. În funcție de prevederile acestuia, fondurile sunt înregistrate contabil astfel:

Înregistrarea contabilă a donațiilor se efectuează în momentul semnării contractului de ambele părți:

1. Pentru mijloacele cu destinație specială:

- La confirmarea dreptului de a primi fondurile: se înregistrează o majorare a creanțelor și a finanțărilor cu destinație specială (pe termen lung sau curente).
- La încasarea efectivă a fondurilor: se înregistrează o majorare a activelor și o diminuare a creanțelor.

2. Pentru mijloacele nepredestinate:

- Se înregistrează inițial ca o majorare concomitentă a activelor circulante și a datorii curente.

Pe lângă înregistrările efectuate în programul de contabilitate, este recomandată păstrarea unei evidențe analitice separate (ex: tabel Excel), pentru fiecare donator, care să includă:

Raport financiar pentru mijloacele bănești pentru anul 2024 Fonduri de la SRL "ABC"			
No	Data	Sursa / Scopul	Suma încasată MDL
1	24.05.2024	Fonduri de la SRL ABC, prima tranșă	10.000
2	27.06.2024	Fonduri de la SRL ABC, a doua tranșă	15.000
TOTAL			25.000

Studiu de caz

În conformitate cu prevederile statutului său, Asociația Obștească "Speranța" desfășoară activități de susținere a copiilor cu dizabilități, inclusiv prin acordarea ajutorului material și financiar către aceștia. Pe parcursul perioadei fiscale, ONG-ul a obținut donații de la compania "ABC" SRL, în sumă de 25.000 MDL, pentru procurarea implantului cohlear unui copil (respectiv, mijloacele financiare au o destinație prestabilită).

Pe parcursul aceleiași perioade fiscale, Asociația a obținut donații necondiționate de la compania „XYZ” SRL în sumă de 10.000 MDL. Asociația a cumpărat aparatul cohlear cu suma de 23.500 MDL. La decizia organului de conducere al Asociației, cei 10.000 MDL vor fi utilizați în felul următor:

- 7.000 MDL vor fi donați unei familii cu un copil cu dizabilități la întreținere;
- 3.000 MDL vor fi utilizați pentru acoperirea costurilor administrative ale organizației.

Reguli de înregistrare în contabilitate a operațiunilor aferele încasării donațiilor filantropice în ONG

Nr.	Operațiunea economică	Documentul confirmativ	Suma	Dt	Ct
1.	Recunoașterea inițială a MDS ce urmează să fie primite de la „ABC” SRL	Contractul de donație	25.000	234	537 425
2.	Primirea mijloacelor cu destinație specială de la persoana ABC “SRL”	Extras bancar	25.000	242	234
3.	Primirea mijloacelor nepredestinate de la compania „XYZ”	Extras bancar, contract de donație	10.000	242	544

În baza exemplului de mai sus, înregistrarea în contabilitate a operațiunilor aferente utilizării donației va fi realizată în felul următor:

Nr.	Operațiunea economică	Documentul confirmativ	Suma	Dt	Ct
1.	Reflectarea cheltuielilor aferente donației filantropice conform destinației <ul style="list-style-type: none"> • achitarea implantului cohlear; • procurarea implantului cohlear; • transmiterea implantului cohlear beneficiarului – familiei cu un copil cu deficiențe de auz 	Contract de vânzare-cumpărare, cont de plată - factură fiscală; - solicitare, contract de donație, actul de predare-primire a bunurilor.	23.500	521	242
			23.500	262	521
			23.500	716	262
2.	Recunoașterea concomitentă a venitului predestinat aferent donației filantropice utilizate în aceeași sumă	Actul de casare	23.500	537 425	616
3.	Reflectarea modificării destinației donației	Decizia organului de conducere	10.000	544	537, 425
4.	Reflectarea cheltuielilor aferente donației acordate unei familii cu un copil cu dizabilități de întreținere	Contract de donație, Act de predare-primire a mijloacelor bănești	7.000	716	242, 241
5.	Recunoașterea concomitentă a venitului aferent donației acordate unei familii cu un		7.000	537, 425	616

	copil cu dezabilități la întreținere				
6.	Reflectarea costurilor administrative achitate	Factură fiscală	3.000	716	521
7.	Recunoașterea concomitentă a venitului aferent costurilor administrative suportate		3.000	537,425	616

Pasul 5: Raportarea financiară

În cazul donațiilor condiționate, ONG-ul poate avea obligația de a întocmi și transmite donatorului un raport detaliat privind utilizarea fondurilor. Această obligație este prevăzută în contractul de donație și este esențială pentru asigurarea transparenței și respectarea destinației stabilite pentru fondurile primite, furnizând informații clare și documente justificative relevante.

Este recomandat ca ONG-ul să **documenteze în mod intern** fiecare etapă a procesului de acceptare a donației, asigurându-se că există o **trasabilitate clară** asupra deciziilor luate. Acest lucru presupune păstrarea unor înregistrări oficiale, cum ar fi procesul-verbal al organului de conducere care aprobă acceptarea donației și eventualele condiții impuse de donator. În plus, ar fi bine ca ONG-ul să **arhiveze** corespondența relevantă, contractele semnate și orice alte documente justificative care pot demonstra **respectarea obligațiilor asumate**. Această abordare contribuie la transparența internă și facilitează eventualele audituri sau verificări ulterioare.

Dacă donatorul nu a furnizat un model prestabilit de raport financiar, ONG-ul poate elabora raportul folosind un format propriu, adaptat la necesitățile sale și la cerințele partenerului. O metodă recomandată este utilizarea unui fișier analitic, similar cu cel prezentat în Pasul 4, care să reflecte atât încasările, cât și cheltuielile efectuate:

Raport financiar pentru mijloacele bănești pentru anul 2024 Fonduri de la SRL ABC				
No.	Data	Sursa / Scopul		SUMA primită (MDL)
1.	24.05.2024	Fonduri de la SRL ABC, prima tranșă		10.000
2.	27.06.2024	Fonduri de la SRL ABC, a doua tranșă		15.000
TOTAL				25.000
No.	Data	Utilizarea mijloacelor bănești	Documente confirmative	SUMA cheltuită
1.	02.08.2024	Procurarea implantului cohlear	Factura Fiscala nr. AAR 00082627 din 02.08.2024	23.500
SOLD				1.500

Raportul financiar trebuie să fie **semnat** de reprezentantul legal din cadrul ONG-ului, conform regulilor interne ale organizației.

Documentele justificative necesare:

- Facturi fiscale;
- Bonuri de plată;
- Contracte de achiziție;
- Liste de participare (în cazul evenimentelor finanțate);
- Orice alte documente confirmative.

Pentru o gestionare eficientă a raportării, se recomandă scanarea tuturor documentelor și transmiterea lor donatorului prin e-mail sau prin platforme securizate de transfer de fișiere.

Pentru **donățiile necondiționate**, ONG-ul **nu are obligația legală** de a întocmi un raport financiar detaliat privind utilizarea fondurilor. Cu toate acestea, pentru **menținerea unui parteneriat de lungă durată** și consolidarea relației cu donatorul, este recomandat ca organizația să transmită un raport general privind utilizarea fondurilor sau să ofere actualizări periodice despre activitățile desfășurate.

Deși nu este obligat din punct de vedere legal, ONG-ul poate transmite donatorului o **scrisoare de mulțumire**, ca dovadă formală a primirii fondurilor și a recunoștinței față de sprijinul acordat. Această scrisoare poate fi deosebit de utilă pentru Filantropi sau Sponsorii, deoarece le oferă un document oficial care atestă efectuarea donației, facilitând raportarea internă a activităților de responsabilitate socială corporativă (CSR) și respectarea cerințelor de documentare în scopuri fiscale a donațiilor filantropice și de sponsorizare.

Un **model de scrisoare de mulțumire** este disponibil în **Anexa 5** a ghidului.

În cazul în care mijloacele cu destinație specială nu au fost utilizate complet de către ONG (cum este în cazul de mai sus), mijloacele neutilizate în sumă de 1.500 MDL trebuie rambursate donatorului. Totuși, donatorul poate decide să redirecționeze aceste mijloace pentru finanțarea altor programe/proiecte sau lăsate la dispoziția organizației necomerciale. Decizia trebuie luată în scris de către donator (cel puțin, printr-un email).

În cazul în care mijloacele vor fi rambursate, se va înregistra o diminuare concomitentă a finanțărilor și încasărilor cu destinație specială pe termen lung sau curente și a activelor (numerarului etc.).

În cazul în care donatorul decide să redirecționeze mijloacele către alte activități se înregistrează ca corespondență internă între subconturile conturilor sintetice de evidență a finanțărilor și încasărilor cu destinație specială.

În cazul în care donatorul decide să lase mijloacele pentru a fi utilizate ulterior de ONG pentru alte necesități, decontarea mijloacelor neutilizate și rămase la dispoziția organizației necomerciale se înregistrează ca diminuare a finanțărilor și încasărilor cu destinație specială pe termen lung sau curente și majorare a fondului de autofinanțare.

Înregistrarea în contabilitate a operațiunilor de tranzacție a fondurilor neutilizate de ONG

Nr.	Operațiunea economică	Documentul confirmativ	Suma	Dt	Ct
1.	Transferarea mijloacelor bănești pe contul curent al donatorului	Ordin de plată	1.500	537 425	242
2.	Redirecționarea mijloacelor neutilizate către alte programe specifice	Decizia donatorului, nota contabilă	1.500	537 425	537 425
3.	Decontarea mijloacelor neutilizate pentru a fi utilizate ulterior	Decizia donatorului, nota contabilă	1.500	537 425	341

1.4. Procedura pas cu pas privind realizarea și documentarea donațiilor de către companii

Pasul 1: Verificarea ONG-ului

Întrucât nu există restricții specifice privind categoriile de ONG-uri care pot beneficia de donații (fie că sunt donații „clasice”, filantropice sau de sponsorizare), primul pas pentru companie este verificarea statutului juridic al organizației beneficiare. Aceasta trebuie să se încadreze într-una dintre formele juridice descrise la punctul 1.2. din prezentul ghid.

Verificarea se poate realiza astfel:

1

Online - Prin accesarea website-ului Serviciului Fiscal de Stat (https://sfs.md/ro/services-online/route.taxpayer_information), unde, prin introducerea codului fiscal sau a denumirii organizației, compania poate confirma statutul juridic al ONG-ului.

2

Solicitând documente oficiale de la ONG - Compania poate solicita o copie a statutului ONG-ului pentru a verifica atât forma juridică, cât și obiectivele statutare ale organizației. De asemenea, se poate solicita și Extrasul din Registrul unităților de drept pentru a identifica reprezentantul legal al ONG-ului și a verifica eventual dacă mandatul acestuia este valabil pentru a negocia și accepta donația, precum și pentru a semna actele în numele organizației.

De asemenea, este recomandată analiza **raportului de activitate** al ONG-ului, un document care oferă informații despre proiectele și impactul organizației. Conform art. 7, alin. (3) din Legea nr. 86/2020 privind organizațiile necomerciale, asociațiile obștești, instituțiile private și fundațiilor sunt obligate să publice anual un raport de activitate, cel târziu la 6 luni după încheierea anului fiscal. Dacă raportul nu este publicat, ONG-ul este obligat să-l furnizeze la cererea oricărei părți interesate, în termen de o lună.

Raportul financiar al ONG-ului poate fi verificat, ca și pentru alte tipuri de entități, pe platforma oficială a Biroului Național de Statistică www.depozitar.statistica.md.

Pasul 2: Analiza scrisorii de solicitare

Scrisoarea de solicitare transmisă de ONG reflectă viziunea acestuia asupra modului în care intenționează să utilizeze fondurile primite. Este un document esențial, deoarece ajută compania să înțeleagă scopul donației, nevoile organizației și impactul anticipat.

În analiza scrisorii, compania trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

- Dacă scrisoarea solicită o **sumă generală** pentru susținerea misiunii ONG-ului, acest lucru poate fi acceptat de companie, mai ales dacă compania nu intenționează să înainteze cerințe stricte de raportare a fondurilor.
- Dacă compania dorește o transparență mai mare asupra utilizării banilor, poate solicita ONG-ului să includă un **buget detaliat**, cu linii de cheltuieli specifice.

În plus, este esențial ca scopul donației să fie în conformitate cu **lista activităților eligibile** (menționate mai sus) pentru **filantropie** și să fie aliniat cu **obiectivele statutare** ale ONG-ului. Dacă fondurile sunt utilizate în afara acestor limite, ONG-ul ar putea pierde scutirea de impozit pe venit și ar trebui să achite un **impozit de 12%** pe sumele primite, reducând astfel impactul final al donației.

Pasul 3: Semnarea contractului

După aprobarea scrisorii de solicitare, este necesară încheierea unui contract de donație, care reglementează obligațiile și drepturile ambelor părți.

Pentru companiile din **Categoriile A și B** (plătitoare de impozit pe profit) – Acestea trebuie să semneze un contract de donație filantropică sau de sponsorizare, pentru a putea beneficia de deduceri fiscale.

Modele de contracte relevante:

- **Anexa 4.a** – Contract de donație filantropică necondiționată
- **Anexa 4.b** – Contract de donație filantropică condiționată
- **Anexa 4.c** – Contract de sponsorizare

Pentru companiile din Categoria C – acestea pot semna un contract de donație „clasică”, întrucât nu beneficiază de facilități fiscale pentru astfel de donații.

Pentru a se asigura că contractul este semnat de reprezentantul legal al ONG-ului, compania poate solicita un **extras de la Agenția Servicii Publice** sau poate verifica datele pe platforma Serviciului Fiscal de Stat al Republicii Moldova.

Pasul 4: Transferarea fondurilor

După semnarea contractului de donație și stabilirea tuturor detaliilor necesare, compania poate efectua **transferul fondurilor** către ONG-ul beneficiar. Este important ca acest proces să fie **reflectat corect în contabilitatea companiei** pentru a asigura conformitatea fiscală și transparența cheltuielilor.

Conform Standardului Național de Contabilitate „Cheltuieli”, donațiile trebuie recunoscute **în momentul efectuării plății**. Donațiile în scopuri filantropice și de sponsorizare reprezintă o cheltuială operațională pentru entitate, fiind înregistrate ca o **cheltuială curentă**, în contul specific al cheltuielilor de sponsorizare, conform reglementărilor contabile.

În baza studiului de caz analizat mai sus, în evidența contabilă a companiei „ABC” SRL se vor efectua următoarele înregistrări contabile:

Înregistrarea în contabilitate a operațiunilor de transferare a donației de către entitate

Nr.	Operațiunea economică	Document confirmativ	Suma	Dt	Ct
1.	Transferarea mijloacelor bănești pe contul curent al ONG-ului	Ordin de plată Contract de donație Solicitare	25.000	713.4	242

Pentru a asigura transparența și corectitudinea înregistrărilor, companiile din categoriile A și B (plătitoare de impozit pe profit) trebuie să păstreze documente justificative pentru fiecare donație, conform prevederilor Regulamentului cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 693 din 11 iulie 2018.

Documente necesare:

- Contractul de donație;
- Cererea în formă scrisă din partea organizațiilor care doresc să primească donația și care, conform Codului Fiscal, au acest drept;
- Documentul de plată către beneficiari.

În cazul în care donația este condiționată de anumite obligații sau termeni specifici, o recomandare pentru entitate este să solicite și să păstreze și **scrisoarea de mulțumire** emisă de către ONG-ul beneficiar al donației, chiar dacă aceasta nu este un document obligatoriu. Aceasta poate servi drept dovadă suplimentară a îndeplinirii condițiilor stabilite și poate servi inclusiv drept „documentul de plată la adresa beneficiarilor” menționat mai sus.

Pasul 5: Deducerea donațiilor în scopuri fiscale

Donațiile efectuate în scop filantropic sau de sponsorizare sunt considerate cheltuieli operaționale și se reflectă în **Contul de profit și pierderi** al companiei (Anexa 2 a situațiilor financiare). Acestea contribuie la diminuarea profitului impozabil, influențând astfel impozitul pe venit datorat de companie.

Pentru a exemplifica impactul fiscal al donațiilor, în secțiunea următoare va fi analizat studiul de caz, menționat anterior, privind compania „ABC” SRL, demonstrând modul în care cheltuielile de donație afectează profitul impozabil și deducerea acestora în scopuri fiscale.

Compania va calcula la sfârșitul anului ce parte din donație este deductibilă în limita de 5% și ce parte excede plafonul, conform exemplului de mai jos.

Studiu de caz

Pe parcursul perioadei fiscale, „ABC” SRL a acordat o donație în sumă de 25.000 MDL către Asociația Obștească „Speranța”, cu scopul de a susține procurarea unui implant cohear pentru un copil. Donația are o destinație prestabilită și este înregistrată ca o cheltuială operațională în scop filantropic și de sponsorizare.

Pentru a acoperi mai multe situații ipotetice, au fost dezvoltate mai jos 3 variante:

Varianta A – atunci când compania „ABC” SRL a obținut un profit până la impozitare de **530.000 MDL**;

Varianta B – atunci când compania „ABC” SRL a obținut un profit până la impozitare de **460.000 MDL**;

Varianta C – atunci când compania „ABC” SRL înregistrează o pierdere de **30.500 MDL**.

Situația companiei ABC SRL este analizată în trei variante pentru a demonstra cum se aplică limita de 5%. În Varianta A, profitul permite deducerea integrală a donației; în Varianta B, doar o parte din donație este deductibilă, restul generând impozit suplimentar, iar în Varianta C - nicio sumă nu poate fi dedusă.

Prin urmare, suma donației sub formă de mijloace bănești urmează a fi reflectată în **Declarația cu privire la impozitul pe venit pentru agenții economici** (Forma VEN12) pe perioada fiscală corespunzătoare, aprobată prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr.153 din 22.12.2017, pentru anul 2024, la:

- 050 „Suma cheltuielilor legate de donațiile în scopuri filantropice și de sponsorizare în folosul organizațiilor specificate în art. 36 alin. (1) din Codul fiscal, în limitele stabilite” – mărimea donației admise spre deducere;
- 03025 din Anexa 2D (secțiunea din declarația fiscală unde se raportează ajustările de cheltuieli, inclusiv donațiile) la Declarația VEN12, col. 2 – reflectă suma contribuțiilor bănești efectuate în scopuri filantropice și de sponsorizare, conform datelor contabilității financiare, col. 3 - se indică 0.

În baza exemplului de mai sus, la completarea Declarației VEN12 pentru anul 2024, entitatea „ABC” SRL, în scopuri fiscale, va efectua următoarele ajustări:

Extras din Anexa 2 D. Notă la rd. 030 „Ajustarea (majorarea/micșorarea) cheltuielilor conform prevederilor legislației fiscale (MDL)”

Indicatori	Cod	Constatat în		Diferența col. 3 - col. 2
		contabilitate financiară	scopuri fiscale	
A	1	2	3	4
Suma contribuțiilor bănești efectuate în scopuri filantropice și de sponsorizare (art. 36 alin. (1) din Codul fiscal)	03025	25.000	0,00	- 25.000

Pentru a determina limita cheltuielilor în scopuri filantropice și de sponsorizare în folosul organizațiilor indicate în art. 36 din CF, vom efectua următoarele calcule:

Varianta A:

- Suma venitului obținut în perioada fiscală, va fi ajustată cu mărimea donației - va constitui **555.000 MDL** (530.000 + 25.000).
- Suma care se va permite spre deducere, potrivit art. 36 alin. (1) din CF = **27.750 MDL** (5% din 555.000 MDL);
- Valoarea donată de 25.000 MDL este **mai mică** decât limita admisă de **25.250 MDL**, rezultând că se va deduce toată suma în mărime de **25.000** și se va reflecta în **rd. 050** din Declarația VEN 12.

Mai jos este redat un extras din declarația fiscală a companiei, arătând cum se reflectă o donație de 25.000 MDL: profitul înainte de impozitare (rând 010) este 530.000 MDL; în rândul 030 se scade suma donației de 25.000 MDL, iar în rândul 040 profitul ajustat devine 555.000 MDL; apoi la rândul 050 se trece efectiv suma dedusă (25.000 MDL, care este sub plafonul maxim admis).

Extras din forma VEN 12

Indicatori	Cod	Suma
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune curente până la impozitare (rând 0101 - rând 0102)	010	530.000
Suma totală a veniturilor constatate conform datelor contabilității financiare (suma clasei VI "Venituri")	0101	1.062.000
Suma totală a cheltuielilor constatate conform datelor contabilității financiare (suma clasei VII "Cheltuieli")	0102	532.000
Ajustarea (majorarea/micșorarea) veniturilor conform prevederilor legislației fiscale (anexa 1D)	020	
Ajustarea (majorarea/micșorarea) cheltuielilor conform prevederilor legislației fiscale (anexa 2D)	030	-25.000
Venitul (pierderi) obținut în perioada fiscală, luând în considerare ajustările (majorările/micșorările) (rând. 010 + rând. 020 - rând. 030)	040	555.000
Suma cheltuielilor legate de donațiile în scopuri filantropice și de sponsorizare în conformitate cu art. 36 alin. (1) din Codul fiscal, în limitele stabilite (rând 040 x 5%)	050	25.000
Suma cheltuielilor neconfirmate documentar, în limitele stabilite la art. 24 alin. (10) din Codul fiscal (rând 040 x 0,2%)	060	
Suma scutirilor (acest indicator nu trebuie să depășească rezultatul pozitiv al calculului (rând 040 - rând 050 - rând 060))	0701	
Suma venitului impozabil fără luarea în calcul a pierderilor fiscale ale anilor precedenți: - pentru contribuabilii cu statut de persoană juridică : (rând 040 - rând 050 - rând 060) (se indică doar rezultatul pozitiv, iar în cazul calculării unui indicator negativ, el urmează a fi reflectat în rând 100); - pentru contribuabilii cu statut de persoană fizică : (rând 040 - rând 050 - rând 060 - rând 0701) (se indică doar rezultatul pozitiv, iar în cazul calculării unui indicator negativ, el urmează a fi reflectat în rând 100)	070	530.000
Suma pierderilor fiscale reportate din perioadele fiscale precedente permise spre deducere în perioada fiscală curentă, dar nu mai mult decât suma din rând 070	080	

Suma veniturului impozabil până la aplicarea facilităților fiscale (rând 070 - rând 080)	0901	530.000
Suma veniturului scutit de impozitare (anexa 4D)	0902	
Suma veniturului impozabil (rând 0901 - rând 0902)	090	530.000
Suma pierderilor fiscale (rezultatul negativ calculat la determinarea indicatorului din rând 070)	100	0
Cota impozitului pe venit, %	110	12
Suma impozitului pe venit (rând 090 x rând 110)	120	63.600
Suma facilităților fiscale acordate din suma calculată a impozitului pe venit (anexa 6D)	130	
Suma facilităților fiscale acordate sub formă de scutire de impozit pe venitul reflectat în rând 0902 (anexa 4D, coloana 4) (indicator informativ care nu se utilizează la calcularea ulterioară a obligațiilor fiscale)	140	
Suma impozitului pe venit în perioada fiscală curentă, exceptând facilitățile fiscale (rând 120 - rând 130)	150	63.600
Impozitul pe venit achitat în străinătate (anexa 7D)	1601	
Impozitul pe venit reținut la sursa de plată (art. 89 din Codul fiscal)	1602	
Suma trecerilor în cont conform art. 82 din Codul fiscal (rând 1601)	160	
Suma impozitului pe venit pasibil reflectării în SIA Contul curent al contribuabilului (rând 150 - rând 160)	170	63.600
Impozitul pe venit achitat în rate pe parcursul perioadei fiscale în conformitate cu art. 84 din Codul fiscal	1801	
Impozitul pe venit reținut în prealabil la plata dividendelor care urmează a fi trecut în cont (art. 801 din Codul fiscal)	1802	
Suma totală a impozitului pe venit achitat pe parcursul perioadei fiscale (rând 1801+ rând 1802)	180	
Total impozitul pe venit spre plată (rând 150 - rând 160 - rând 180)	190	63.600
Suma plății în plus a impozitului pe venit (rând 160 + rând 180 - rând 150)	200	0

Varianta B:

- Suma venitului obținut în perioada fiscală, va fi ajustată cu mărimea donației va constitui **485.000 MDL** (460.000 MDL + 25.000 MDL);
- Suma care se va permite spre deducere potrivit art. 36 alin. (1) din Codul Fiscal: **24.250 MDL (5% din 485.000 MDL)**;
- Valoarea donată de **25.000 MDL** este **mai mare** decât limita admisă de **24.250 MDL**, rezultând că se va deduce suma în mărime de **24.250 MDL** și se va reflecta în rând 050 din Declarația VEN 12.

În declarația fiscală VEN12, **scenariul B** se reflectă astfel: la rândul 010 (Profitul înainte de impozitare) se înscrie profitul contabil de 460.000 MDL. Apoi, la rândul 030 (Ajustarea cheltuielilor) se adaugă înapoi cheltuiala cu donația de 25.000 MDL (se trece cu semnul minus => majorează profitul impozabil) – practic, profitul este recalculat la 485.000 MDL în rândul 040, pentru a aplica corect limita de deductibilitate. Ulterior, la rândul 050 (Cheltuieli de sponsorizare/filantropie deductibile în limite) se va trece suma admisă la deducere, adică 24.250 MDL (plafonul de 5% din profitul ajustat) – aceasta este partea din donație dedusă efectiv. Diferența de 750 MDL nu apare ca atare în declarație la cheltuieli deductibile, deoarece nu este permisă la deducere; în schimb, efectul ei apare prin faptul că profitul impozabil final rămâne mai mare cu 750 MDL, generând astfel obligația de plată a impozitului corespunzător acelei sume (12%, conform art.36(2) CF).

În concluzie, în scenariul B, compania poate **deduce parțial** donația (~97% din sumă), însă ~3% din aceasta nu este deductibilă și atrage un cost fiscal suplimentar (90 MDL), corespunzător impozitului pe venit pentru partea nedeductibilă.

Extras din forma VEN 12

Indicatori	Cod	Suma
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune curente până la impozitare (rând 0101 – rând 0102)	010	460.000
Suma totală a veniturilor constatate conform datelor contabilității financiare (suma clasei VI "Venituri")	0101	1.062.000
Suma totală a cheltuielilor constatate conform datelor contabilității financiare (suma clasei VII "Cheltuieli")	0102	602.000
Ajustarea (majorarea/micșorarea) veniturilor conform prevederilor legislației fiscale (anexa 1D)	020	
Ajustarea (majorarea/micșorarea) cheltuielilor conform prevederilor legislației fiscale (anexa 2D)	030	-25.000
Venitul (pierderi) obținut în perioada fiscală, luând în considerare ajustările (majorările/micșorările) (rând 010 + rând 020 - rând 030)	040	485.000
Suma cheltuielilor legate de donațiile în scopuri filantropice și de sponsorizare în conformitate cu art. 36 alin. (1) din Codul fiscal, în limitele stabilite (rând 040 x 5%)	050	24.250
Suma cheltuielilor neconfirmate documentar, în limitele stabilite la art. 24 alin. (10) din Codul fiscal (rând 040 x 0,2%)	060	
Suma scutirilor (acest indicator nu trebuie să depășească rezultatul pozitiv)	0701	

al calculului (rând 040 - rând 050 - rând 060))		
Suma venitului impozabil fără luarea în calcul a pierderilor fiscale ale anilor precedenți: - pentru contribuabilii cu statut de persoană juridică : (rând 040 - rând 050 - rând 060) (se indică doar rezultatul pozitiv, iar în cazul calculării unui indicator negativ, el urmează a fi reflectat în rând 100); - pentru contribuabilii cu statut de persoană fizică : (rând 040 - rând 050 - rând 060 - rând 0701) (se indică doar rezultatul pozitiv, iar în cazul calculării unui indicator negativ, el urmează a fi reflectat în rând 100)	070	460.750
Suma pierderilor fiscale reportate din perioadele fiscale precedente permise spre deducere în perioada fiscală curentă, dar nu mai mult decât suma din rând 070	080	
Suma venitului impozabil până la aplicarea facilităților fiscale (rând 070 - rând 080)	0901	460.750
Suma venitului scutit de impozitare (anexa 4D)	0902	
Suma venitului impozabil (rând 0901 - rând 0902)	090	460.750
Suma pierderilor fiscale (rezultatul negativ calculat la determinarea indicatorului din rând 070)	100	0
Cota impozitului pe venit, %	110	12
Suma impozitului pe venit (rând 090 x rând 110)	120	55.290
Suma facilităților fiscale acordate din suma calculată a impozitului pe venit (anexa 6D)	130	
Suma facilităților fiscale acordate sub formă de scutire de impozit pe venitul reflectat în rândul 0902 (anexa 4D, coloana 4) (indicator informativ care nu se utilizează la calcularea ulterioară a obligațiilor fiscale)	140	
Suma impozitului pe venit în perioada fiscală curentă, exceptând facilitățile fiscale (rând 120 - rând 130)	150	55.290
Impozitul pe venit achitat în străinătate (anexa 7D)	1601	
Impozitul pe venit reținut la sursa de plată (art. 89 din Codul fiscal)	1602	
Suma trecerilor în cont conform art. 82 din Codul fiscal (rând 1601)	160	
Suma impozitului pe venit pasibil reflectării în SIA Contul curent al contribuabilului (rând 150 - rând 160)	170	55.290
Impozitul pe venit achitat în rate pe parcursul perioadei fiscale în conformitate cu art. 84 din Codul fiscal	1801	
Impozitul pe venit reținut în prealabil la plata dividendelor care urmează a fi trecut în cont (art. 801 din Codul fiscal)	1802	
Suma totală a impozitului pe venit achitat pe parcursul perioadei fiscale (rând 1801+ rând 1802)	180	
Total impozitul pe venit spre plată (rând 150 - rând 160 - rând 180)	190	55.290
Suma plății în plus a impozitului pe venit (rând 160 + rând 180 - rând 150)	200	0

Varianta C:

- Suma pierderii obținute în perioada fiscală va fi ajustată cu mărimea donației și va constitui **-5.500 MDL** (-30.500 + 25.000);
- Suma care se va permite spre deducere potrivit art. 36 alin. (1) din CF = **-5.500 x 5% / 100 = 0 MDL**;
- Valoarea donată de **25.000 MDL** este mai mare decât limita admisă de **0 MDL**, rezultând că se va deduce suma în mărime de 0 MDL și se va reflecta în rând 050 din Declarația VEN 12.

În declarația VEN12, rândul 010 va arăta pierderea fiscală de 30.500 MDL (rezultatul contabil al exercițiului, negativ). La rândul 030 (Ajustarea cheltuielilor) se înscrie ajustarea cu cheltuiala de donație de 25.000 MDL (practic, se adaugă înapoi donația, trecând valoarea cu semn minus, ceea ce crește rezultatul fiscal) – acest lucru diminuează pierderea în rândul 040 la -5.500 MDL. Limitarea de 5% se aplică acum acestui rezultat ajustat: cum este tot un quantum negativ, în rândul 050 (Cheltuieli de sponsorizare/filantropie deductibile) se va trece 0 MDL, întrucât nu există profit impozabil din care să se permită vreo deducere. În consecință, întreaga sumă de 25.000 MDL rămâne cheltuială nedeductibilă. Acest fapt se reflectă și în Anexa 2D a declarației, unde la poziția specifică donațiilor (cod 03025) apare suma de 25.000 MDL în coloana contabilă și 0 în coloana fiscală, marcând o diferență de -25.000 MDL (cheltuială exclusă fiscal) ce va fi supusă impozitării.

Astfel, cei 25.000 MDL donați **depășesc integral** limita deductibilă (care este **0**), rezultând că **nicio parte a donației nu poate fi dedusă fiscal**. Conform art.36 alin.(2) din Codul Fiscal, firma va datora un impozit de 12% aplicat întregii sume a donației, deoarece depășirea plafonului este de 25.000 MDL. Acest impozit suplimentar reprezintă 3.000 MDL (12% din 25.000).

Extras din forma VEN 12

Indicatori	Cod	Suma
Profitul (pierderea) perioadei de gestiune curente până la impozitare (rând 0101 – rând 0102)	010	(30.500)
Suma totală a veniturilor constatate conform datelor contabilității financiare (suma clasei VI "Venituri")	0101	1.062.000
Suma totală a cheltuielilor constatate conform datelor contabilității financiare (suma clasei VII "Cheltuieli")	0102	1.092.500
Ajustarea (majorarea/micșorarea) veniturilor conform prevederilor legislației fiscale (anexa 1D)	020	
Ajustarea (majorarea/micșorarea) cheltuielilor conform prevederilor legislației fiscale (anexa 2D)	030	-25.000
Venitul (pierderi) obținut în perioada fiscală, luând în considerare ajustările (majorările/micșorările) (rând 010 + rând 020 - rând 030)	040	(-5.500)
Suma cheltuielilor legate de donațiile în scopuri filantropice și de sponsorizare în conformitate cu art. 36 alin. (1) din Codul fiscal, în limitele stabilite (rând 040 x 5%)	050	0
Suma cheltuielilor neconfirmate documentar, în limitele stabilite la art. 24 alin. (10) din Codul fiscal (rând 040 x 0,2%)	060	

Suma scutirilor (acest indicator nu trebuie să depășească rezultatul pozitiv al calculului (rând 040 - rând 050 - rând 060))	0701	
Suma venitului impozabil fără luarea în calcul a pierderilor fiscale ale anilor precedenți: - pentru contribuabilii cu statut de persoană juridică : (rând 040 - rând 050 - rând 060) (se indică doar rezultatul pozitiv, iar în cazul calculării unui indicator negativ, el urmează a fi reflectat în rând 100); - pentru contribuabilii cu statut de persoană fizică : (rând 040 - rând 050 - rând 060 - rând 0701) (se indică doar rezultatul pozitiv, iar în cazul calculării unui indicator negativ, el urmează a fi reflectat în rând 100)	070	(-5.500)
Suma pierderilor fiscale reportate din perioadele fiscale precedente permise spre deducere în perioada fiscală curentă, dar nu mai mult decât suma din rând 070	080	
Suma venitului impozabil până la aplicarea facilităților fiscale (rând 070 - rând 080)	0901	(-5.500)
Suma venitului scutit de impozitare (anexa 4D)	0902	
Suma venitului impozabil (rând 0901 - rând 0902)	090	(-5.500)
Suma pierderilor fiscale (rezultatul negativ calculat la determinarea indicatorului din rând 070)	100	0
Cota impozitului pe venit, %	110	12
Suma impozitului pe venit (rând 090 x rând 110)	120	0
Suma facilităților fiscale acordate din suma calculată a impozitului pe venit (anexa 6D)	130	
Suma facilităților fiscale acordate sub formă de scutire de impozit pe venitul reflectat în rândul 0902 (anexa 4D, coloana 4) (indicator informativ care nu se utilizează la calcularea ulterioară a obligațiilor fiscale)	140	
Suma impozitului pe venit în perioada fiscală curentă, exceptând facilitățile fiscale (rând 120 - rând 130)	150	0
Impozitul pe venit achitat în străinătate (anexa 7D)	1601	
Impozitul pe venit reținut la sursa de plată (art. 89 din Codul fiscal)	1602	
Suma trecherilor în cont conform art. 82 din Codul fiscal (rând 1601)	160	
Suma impozitului pe venit pasibil reflectării în SIA Contul curent al contribuabilului (rând 150 - rând 160)	170	0
Impozitul pe venit achitat în rate pe parcursul perioadei fiscale în conformitate cu art. 84 din Codul fiscal	1801	
Impozitul pe venit reținut în prealabil la plata dividendelor care urmează a fi trecut în cont (art. 801 din Codul fiscal)	1802	
Suma totală a impozitului pe venit achitat pe parcursul perioadei fiscale (rând 1801+ rând 1802)	180	
Total impozitul pe venit spre plată (rând 150 - rând 160 - rând 180)	190	0
Suma plății în plus a impozitului pe venit (rând 160 + rând 180 - rând 150)	200	0

1.5. Donațiile în contabilitatea Întreprinderilor Individuale și a Gospodăriilor Tărănești

Întreprinderile Individuale (ÎI) și Gospodăriile Tărănești (GT) pot aplica două regimuri contabile diferite: **contabilitatea în partidă simplă** sau **contabilitatea în partidă dublă**. Regimul contabil influențează modul în care donațiile sunt înregistrate și raportate fiscal.

a) În cazul aplicării contabilității în partidă simplă:

Pentru ÎI și GT care conduc evidența contabilă în partidă simplă, donațiile se reflectă în Registrul de încasări și plăți, astfel:

- Suma donată este înscrisă la rubrica Cheltuieli.
- Documentele **justificative** necesare includ:
 - **Scrisoarea de solicitare** a donației din partea ONG-ului;
 - **Contractul de donație sau sponsorizare;**
 - **Documentul de plată** (ex. ordin de plată, chitanță bancară).

Notă!

Deși donația este evidențiată ca o **cheltuială**, **deductibilitatea** acesteia **NU se stabilește** la acest nivel contabil, ci **prin declarația fiscală**.

b) În cazul aplicării contabilității în partidă dublă:

ÎI și GT care optează pentru contabilitatea în partidă dublă înregistrează donațiile astfel:

- Se **diminuează** contul 242 „Conturi curente în monedă națională” sau 241 „Casa”, în funcție de metoda de plată;
- Se **majorează** contul 713.4 „Cheltuieli în scopuri filantropice și de sponsorizare”.

Raportarea în declarația fiscală – UNIF21

Donațiile se declară și ajustează în **Darea de seamă unificată (UNIF21)** după cum urmează:

- Inițial, cheltuiala cu donația **nu este recunoscută fiscal automat**, astfel că este necesară **ajustarea** sumei în rândul 030 „Ajustarea cheltuielilor conform legislației fiscale”;
- Pentru a beneficia de facilitățile fiscale, suma donată se declară în rândul 060, dar numai în **limita a 5% din venitul impozabil**;
- Partea care **depășește** plafonul de 5% **nu este deductibilă** și rămâne ca **cheltuială nedeductibilă**, fiind **impozitată suplimentar** conform Codului Fiscal.

1.6. Donațiile în contabilitatea companiilor care aplică regimul de impozitare de 4%

Companiile care aplică **regimul fiscal de 4% din veniturile brute** (microîntreprinderi – categoria C) înregistrează donațiile ca **cheltuieli curente** în evidența contabilă.

Totuși, în ceea ce privește **tratamentul fiscal**, donațiile **nu generează facilități**, deoarece:

- Impozitul se calculează **pe venituri, nu pe profit**;
- **Deducerea** cheltuielilor cu donații **nu este permisă**;
- Declarația fiscală utilizată este **SIMM24**, unde donațiile **nu influențează baza impozabilă**.

În concluzie, companiile cu regim de 4% **suportă integral donațiile, fără a beneficia de reduceri de impozit**, chiar dacă le înregistrează contabil.

CAPITOLUL 2: COTIZAȚIILE DE MEMBRU

2.1. Despre cotizații

Comaniile pot deveni **membre ale unor organizații necomerciale** (care presupun calitatea de membru), în funcție de interesele și obiectivele lor. Una dintre cele mai răspândite situații este atunci când companiile se alătură unei asociații pentru a-și promova interesele comune și pentru a-și face vocea auzită în relația cu autoritățile și alți actori din mediul de afaceri. Acestea sunt cunoscute ca **asociații de business** și oferă companiilor oportunitatea de a colabora și de a acționa împreună pentru a-și susține pozițiile privind politicile publice în fața factorilor de decizie.

În același timp, companiile pot forma parteneriate mai largi, alăturându-se altor companii, ONG-uri sau persoane fizice pentru a sprijini inițiative care vizează schimbări pozitive în societate. Astfel de colaborări pot duce la crearea unor platforme comune pentru promovarea unor cauze sociale sau economice importante.

În cazul **asociațiilor obștești și patronale**, companiile pot deveni membri prin achitarea unor **cotizații de membru** (de aderare sau anuale), care reprezintă o sursă stabilă de finanțare pentru organizație.

Cotizațiile de membru sunt utilizate pentru:

Acoperirea cheltuielilor administrative Cotizațiile contribuie la plata chiriei, salariilor și altor costuri necesare pentru buna funcționare a organizației	Implicarea activă a membrilor Plata cotizațiilor reflectă angajamentul membrilor față de misiunea organizației și stimulează participarea acestora la activități și decizii strategice
Implementarea proiectelor Fondurile pot fi direcționate către activități și inițiative care sprijină atât membrii, cât și comunitatea	Acces la drepturi și beneficii Membrii care achită cotizațiile beneficiază de drepturi precum participarea la adunările generale, drept de vot în organizație, acces la resurse și servicii exclusive

Cotizațiile nu doar că asigură **stabilitatea financiară** a organizației, ci și contribuie la **consolidarea unei comunități de membri activi și implicați**, sprijinind dezvoltarea unui ecosistem solid de cooperare între companii și sectorul nonprofit.

2.2. Facilitățile fiscale existente

Conform **art. 24 alin. (15) din Codul Fiscal**, contribuabilii pot deduce cheltuielile achitate sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Cu alte cuvinte, companiile pot deduce **doar cotizațiile plătite către organizații de tip patronat sau asociații relevante** pentru domeniul lor de activitate (reprezentative pentru sectorul de afaceri). Cotizațiile plătite către **alte tipuri de ONG-uri** (de ex. organizații caritabile la care compania aderă ca susținător) **nu beneficiază de această deducere**.

Plafonul maxim deductibil pentru aceste cheltuieli este de **0,15% din fondul de retribuire a muncii**. Deși Codul Fiscal nu oferă o definiție clară a termenului „fond de retribuire a muncii”, în practică acesta este interpretat ca incluzând **salariile brute calculate, primele, adaosurile și sporurile acordate angajaților**.

Există însă incertitudini privind includerea în acest fond a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă achitate de angajatori și a indemnizației pentru concediu anual.

Astfel, în privința lor, se recomandă o abordare prudentă printr-o consultare cu contabilul organizației sau prin aplicarea regulii generale conservatoare (excluderea din fondul de retribuire la calculul plafonului).

Este important de menționat că **contribuțiile la asigurarea socială obligatorie de stat** nu se includ în fondul de retribuire a muncii. De asemenea, dacă organizația creează provizioane pentru beneficiile angajaților (de exemplu, bonusuri pentru rezultate anuale), valoarea fondului neutilizat trebuie exclusă la calcularea fondului de retribuire a muncii.

Pentru a justifica **deducerea cotizațiilor de membru**, compania trebuie să păstreze următoarele documente:

Documente necesare:

- **Certificatul sau confirmarea de membru** emisă de organizație (În lipsa unui certificat de membru, un contract de aderare sau alt document similar emis de ONG poate servi drept dovadă);
- **Documentul primar intern** emis care atestă primirea cotizației (chitanță/bon de încasare);
- **Dovada plății** (extras bancar sau ordin de plată).

Facilitatea de deductibilitate a cotizațiilor este relevantă doar pentru companiile care își determină impozitul pe baza profitului (**categoriile A și B**). O companie micro (**categoria C**) nu își poate reduce impozitul de 4% cu aceste cotizații, ele fiind înregistrate ca cheltuieli, dar fără impact fiscal.

2.3. Reflectarea contabilă a cotizațiilor de membru în evidența companiilor

Ajustarea cheltuielilor aferente cotizațiilor de membru se reflectă în **rândul 03040** din Anexa 2D a **Declarației privind impozitul pe venit (VEN12)**.

Modul de raportare:

- **În coloana 2** → se înregistrează suma cheltuielilor **constatate** în contabilitatea financiară.
- **În coloana 3** → se înregistrează suma cheltuielilor **efectiv deductibile**, dar nu mai mult decât **limita de 0,15% din fondul de retribuire a muncii**, conform art. 24 alin. (15) și (15¹) din Codul Fiscal.

EXEMPLU:

Situația financiară a companiei „ABC” SRL în 2023:

- Fondul de retribuire a muncii = 860.000 MDL
- Cheltuieli legate de cotizații de membru:
 - Cotizația anuală de membru = 7.200 MDL

- Taxa de aderare la asociația de reprezentare = 8.100 MDL

Calculul deductibilității fiscale:

- Plafonul deductibil = $0,15\% \times 860.000 \text{ MDL} = 1.290 \text{ MDL}$
- Suma totală achitată de companie sub formă de cotizații = $7.200 \text{ MDL} + 8.100 \text{ MDL} = 15.300 \text{ MDL}$
- Suma deductibilă în scopuri fiscale = 1.290 MDL (conform plafonului maxim stabilit de lege)

Aceasta înseamnă că restul sumei achitate, respectiv 14.010 MDL, nu poate fi dedusă din venitul impozabil.

Extras din Anexa 2D. Notă la rd. 030 „Ajustarea (majorarea/micșorarea) cheltuielilor conform prevederilor legislației fiscale (MDL)”

Indicatori	Cod	Constatat în		Diferența col. 3 - col. 2
		contabilitate financiară	scopuri fiscale	
A	1	2	3	4
Taxe de aderare și cotizații de membru destinate patronatelor	03040	15.300	1.290	-14.010

2.4. Reflectarea contabilă a cotizațiilor de către ONG

Cuantumul, periodicitatea și ordinea achitării cotizațiilor (taxelor) de aderare și de membru sunt stabilite atât în **documentele de constituire** ale ONG-ului, cât și prin **deciziile organelor de conducere** (hotărâri, procese-verbale ale Adunării Generale sau ale Consiliului de Administrare) sau regulamente/politici specifice aprobate de aceste organe.

În conformitate cu paragraful 38 din **Indicațiile metodice privind contabilitatea organizațiilor necomerciale**, cotizațiile și alte contribuții primite de ONG-uri trebuie înregistrate în funcție de destinația lor:

1. Cotizații destinate unor misiuni speciale:

Inițial → ca majorare concomitentă a creanțelor curente și a finanțărilor cu destinație specială;

Ulterior → înregistrate conform prevederilor pct. 22-24 din Indicațiile metodice.

2. Cotizații fără destinație specifică:

Inițial → ca majorare concomitentă a creanțelor și a datorii curente;

Ulterior → înregistrate conform pct. 32-35 din Indicațiile metodice.

**Înregistrarea în contabilitate a operațiunilor
aferente evidenței cotizațiilor de membru în ONG**

Operațiunea economică	Documentul confirmativ	Dt	Ct
Suma contribuțiilor calculate care sunt destinate realizării unor misiuni speciale		234	537
Suma contribuțiilor primite efectiv și destinate realizării unor misiuni speciale	Extrasul bancar	241 242 243	234
Suma contribuțiilor calculate a căror utilizare nu este condiționată de realizarea unor misiuni speciale		234	544
Suma contribuțiilor primite efectiv a căror utilizare nu este condiționată de realizarea unor misiuni speciale	Extrasul bancar	241 242 243	234

În cazul achitării cotizațiilor de membru, ONG-ul **nu este obligat să emită factură fiscală**, conform art. 93 din Codul Fiscal și prevederilor Ministerului Finanțelor (Ordinul MF nr. 118/2017). În locul facturii fiscale, organizația poate elabora un **document primar intern** care să confirme primirea cotizației.

Documentul primar intern trebuie să conțină:

- Denumirea organizației și datele de identificare;
- Datele plătitorului (compania membră);
- Suma cotizației achitate și perioada pentru care este valabilă;
- Data emiterii documentului și semnătura autorizată.

CAPITOLUL 3: ACHIZIȚIONAREA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Achiziția de bunuri și servicii de la ONG-uri

Comaniile pot achiziționa bunuri și servicii de la ONG-uri în **aceleași condiții** ca de la orice alt furnizor. **Diferența esențială** constă în faptul că ONG-urile **nu distribuie profitul între fondatori sau membri, ci reinvestesc veniturile** obținute în activitățile statutare.

Prin achiziționarea de servicii sau produse de la un ONG, companiile nu doar că **beneficiază de valoarea economică** a acestora, ci **sprijină** în mod direct activitățile sociale și comunitare ale organizației. Această formă de colaborare contribuie la consolidarea sectorului non-profit și creează un impact pozitiv asupra comunității. De exemplu, dacă o companie achiziționează servicii de training sau produse artisanale de la un ONG, veniturile obținute de organizație vor fi folosite pentru susținerea activităților statutare, cum ar fi programe educaționale, sociale sau culturale. Această colaborare creează un ciclu economic benefic, în care atât compania, cât și ONG-ul își ating obiectivele într-un mod sustenabil.

Documente necesare:

- **Contract** (dacă valoarea și natura bunurilor/serviciilor o impun)
- **Factura fiscală** emisă de ONG către companie.

În cazul în care ONG-ul nu este plătitor de TVA, factura va fi **fără TVA**, iar dacă este plătitor, se va adăuga **TVA** conform reglementărilor aplicabile – așa cum compania s-ar aștepta de la orice furnizor. Compania va înregistra factura ca pe o cheltuială deductibilă integral (cost de achiziție), neexistând limite sau facilități speciale, fiind o tranzacție comercială obișnuită.

ONG-urile pot oferi bunuri/servicii **gratuit** sau la **preț redus** ca parte a misiunii lor, însă dacă o companie plătește un preț semnificativ mai mare decât valoarea de piață pentru un produs/serviciu oferit de un ONG, această situație ar putea fi considerată o **donăție mascată** (o sponsorizare disimulată sub forma unui preț exagerat). Pentru a evita probleme fiscale, se recomandă **separarea clară** a celor două tipuri de tranzacții: prețul plătit trebuie să reflecte **valoarea reală** a bunului/serviciului, iar dacă se dorește sprijin financiar suplimentar, acesta să fie formalizat ca **donăție**.

3.2. Activitatea economică desfășurată de ONG-uri

ONG-urile au dreptul să desfășoare **activități economice** care rezultă direct din **scopurile și activitățile prevăzute în statut**, Activitățile pot include producția de bunuri, prestarea de servicii sau alte tipuri de activități economice care contribuie la atingerea scopurilor organizației.

Dacă un ONG dorește să desfășoare activități economice care nu sunt prevăzute în statut sau care nu sunt direct legate de obiectivele statutare, aceasta își poate modifica statutul sau poate **înființa entități comerciale** distincte (ex.: SRL, cooperative), care să desfășoare activități economice în nume propriu.

Prin desfășurarea de activități economice, ONG-urile își pot consolida sustenabilitatea financiară și pot **reduce dependența de granturi externe**. În plus, colaborarea cu sectorul privat stimulează dezvoltarea unor **parteneriate durabile** și contribuie la o **economie socială mai puternică**. Conform **art. 52 alin. (2) din CF**, ONG-urile sunt scutite de plata impozitului pe venit dacă îndeplinesc o serie de condiții, altfel fiind obligat să achite un **impozit de 12%** pe veniturile respective.

CAPITOLUL 4: ÎMPRUMUTUL BANILOR

ONG-urile din Republica Moldova se confruntă frecvent cu provocări în gestionarea fluxului de numerar, deoarece majoritatea surselor de finanțare provin din granturi externe. Procesul de aprobare, decontare și transfer al fondurilor poate dura luni, generând blocaje financiare pentru organizații.

În astfel de perioade, organizațiile pot avea **nevoie urgentă de lichidități** pentru a acoperi cheltuieli operaționale imediate, cum ar fi **plata salariilor, achitarea facturilor către furnizori sau continuarea activităților esențiale**. Uneori, finanțatorii impun ca ONG-ul să acopere inițial anumite cheltuieli din **surse proprii**, aceste costuri fiind rambursate ulterior. În astfel de situații, ONG-urile pot contracta **împrumuturi pe termen scurt** de la companii sau alte entități, evitând întreruperile în activitățile lor.

Împrumuturile oferă ONG-urilor o **soluție rapidă de finanțare**, asigurând **continuitatea operațională** și permițând organizațiilor să răspundă prompt nevoilor comunității.

Cu toate acestea, compania ar trebui să evalueze capacitatea ONG-ului de a **rambursa împrumutul** și eventual să solicite **garantarea** împrumutului (deși ONG-urile rareori au active de pus garanție). În caz de nerambursare, părțile pot conveni **conversia datoriei în donație**, dar aceasta ar trebui formalizată corespunzător. În practică, acest lucru poate fi formalizat fie prin **remiterea de datorie**, anularea împrumutului și încheierea unui act adițional care să stipuleze că suma devine o **donație** (caz în care ar fi supusă regulilor de donație și facilităților fiscale aferente), fie prin **novarea obligației**, prin care datoria inițială este stinsă și înlocuită cu o nouă obligație având natura unei donații, conform prevederilor legale.

4.1. Cadrul legal pentru împrumuturile acordate ONG-urilor

Împrumuturile între persoane juridice, inclusiv între companii și ONG-uri, sunt reglementate de **Codul Civil al Republicii Moldova**.

Împrumutul poate fi acordat:

1 **Cu titlu gratuit;**

2 **Cu dobândă.**

Părțile au posibilitatea de a conveni asupra unui împrumut fără dobândă, opțiune permisă de lege, însă acest aspect trebuie clar **specificat în contract**. În cazul în care se stabilește perceperea unei dobânzi, aceasta trebuie să fie una **rezonabilă**. De **exemplu**, un nivel semnificativ sub cel al pieței ar putea fi interpretat ca un avantaj acordat ONG-ului, iar o dobândă excesivă nu este permisă, fiind limitată la dublul ratei CHIBOR, măsură menită să protejeze ONG-urile de costuri financiare disproporționate.

Conform prevederilor **Capitolului VII din Codul Civil**, un **contract de împrumut** presupune:

- Împrumutătorul transmite o sumă de bani sau alte bunuri fungibile în proprietatea împrumutatului, care are obligația să le restituie integral la termenul stabilit în contract;
- Împrumuturile în bani sunt considerate **cu titlu oneros** (cu dobândă), dacă nu se prevede altfel în contract;
- Dobânda aplicabilă **nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR** (rata medie interbancară la 12 luni) stabilită de Banca Națională a Moldovei la data semnării contractului;
- În caz de **întârziere sau nerespectare** a termenilor contractuali, împrumutătorul poate solicita **despăgubiri** pentru prejudiciul cauzat.

Contractul scris (documentul de bază pentru justificarea tranzacției și protecția ambelor părți) trebuie să specifice:

- Suma;
- Termenul de rambursare;
- Rata dobânzii (dacă există);
- Eventualele penalități.

4.2. Înregistrarea contabilă a împrumuturilor în ONG-uri

Împrumuturile contractate de ONG-uri trebuie să fie reflectate corect în contabilitate, în conformitate cu **Standardele Naționale de Contabilitate (SNC)** și prevederile **Codului Fiscal**. O evidență contabilă clară și corectă este esențială atât pentru gestionarea eficientă a resurselor, cât și pentru menținerea încrederii donatorilor și partenerilor.

Din **perspectiva companiei**, suma împrumutată nu este o cheltuială (deci **nu afectează profitul impozabil**), ci va apărea în contabilitate ca o **creanță** asupra ONG-ului. Dobânda încasată (dacă există) va fi un **venit financiar** supus impozitului pe profit ca orice alt venit.

Deoarece pentru majoritatea ONG-urilor acoperirea costurilor aferente dobânzii poate fi dificilă, acestea vor încerca, în primul rând, să obțină împrumuturi fără dobândă de la companii partenere.

În acest context, în continuare va fi prezentată doar procedura de înregistrare contabilă a unui împrumut de bani **fără dobândă**:

Înregistrarea primirii împrumutului

La momentul primirii împrumutului, ONG-ul înregistrează suma primită în conturile de trezorerie, iar obligația de rambursare este evidențiată în conturile de datorii.

Exemplu:

Dacă ONG-ul primește un împrumut de **100.000 MDL**, înregistrarea va fi:

- Dt (242) Conturi curente în monedă națională” = 100.000 MDL
- Ct (512) „Împrumuturi pe termen scurt” , 412 “Împrumuturi pe termen lung”= 100.000 MDL

Înregistrarea rambursării împrumutului

La rambursarea împrumutului, ONG-ul va reduce datoria și va înregistra restituirea fondurilor în conturile de trezorerie.

Exemplu:

La rambursarea împrumutului de **100.000 MDL** după 3 luni, înregistrarea va fi:

- (512) „Împrumuturi pe termen scurt” , 412 “Împrumuturi pe termen lung” = 100.000 MDL
- (242) Conturi curente în monedă națională” = 100.000 MDL

Înregistrarea penalităților pentru întârziere

Dacă ONG-ul nu rambursează împrumutul la timp, iar contractul prevede **penalități**, acestea trebuie evidențiate distinct în contabilitate pentru a asigura o evidență clară a costurilor suplimentare.

Exemplu:

Pentru o penalitate de **1.000 MDL** pentru întârziere:

- Dt (714) „Cheltuieli privind sancțiunile”= 1.000 MDL
- (512) „Împrumuturi pe termen scurt” , 412 “Împrumuturi pe termen lung” = 1.000 MDL

Această evidență detaliată permite ONG-urilor să urmărească în mod clar **impactul împrumuturilor** asupra bugetului organizației și să evite dezechilibre financiare. În plus, raportarea corectă a cheltuielilor și veniturilor asociate împrumuturilor contribuie la menținerea **transparenței** în fața donatorilor și partenerilor.

Împrumuturile reprezintă o soluție **flexibilă și rapidă** pentru ONG-uri, oferindu-le posibilitatea de a **continua activitățile esențiale** și de a **evita întreruperile** cauzate de întârzieri în finanțare. Cu toate acestea, **gestionarea responsabilă** a împrumuturilor este esențială pentru a evita acumularea de datorii și pentru a menține încrederea donatorilor și partenerilor.

LISTA ANEXELOR

Anexa 1.a

Model de **Contract de donație „clasică” necondiționată** (contract de donație simplă, fără condiții impuse beneficiarului);

Anexa 1.b

Model de **Contract de donație „clasică” condiționată** (contract de donație simplă cu condiții privind utilizarea fondurilor);

Anexa 2.a

Model de **Cerere de finanțare filantropică necondiționată** (scrisoare oficială prin care un ONG solicită unei companii o donație filantropică, necondiționată sau condiționată, conform Legii filantropiei);

Anexa 2.b

Model de **Cerere de finanțare filantropică condiționată** (scrisoare oficială prin care un ONG solicită unei companii o donație filantropică, necondiționată sau condiționată, conform Legii filantropiei);

Anexa 3

Model de **Cerere de sponsorizare** (scrisoare de solicitare prin care un ONG solicită unei companii o sponsorizare, cu indicarea destinației fondurilor și beneficiilor oferite sponsorului);

Anexa 4.a

Model de **Contract de donație filantropică necondiționată** (contract prin care o companie (Filantrop) oferă o donație fără destinație impusă, conform Legii nr. 1420);

Anexa 4.b

Model de **Contract de donație filantropică condiționată** (contract de donație filantropică cu destinație specificată a fondurilor – condiționată);

Anexa 4.c

Model de **Contract de sponsorizare** (contract prin care o companie (Sponsor) oferă fonduri unui ONG, cu prevederea explicită a scopului sponsorizării și a beneficiilor pentru sponsor);

Anexa 5

Model de **Scrisoare de mulțumire către donator/sponsor** (document prin care ONG-ul confirmă primirea fondurilor și mulțumește formal companiei pentru sprijin; util în relația de parteneriat și pentru evidențe interne.

Anexele sunt disponibile și la următorul link:

https://drive.google.com/drive/folders/1PezN5GD3L7IDEOCby-4_IdvTOM605-Cg?usp=sharing

** Anexele prezentate în cadrul acestui ghid au rol orientativ și reprezintă modele generale, care trebuie adaptate de fiecare organizație în funcție de specificul său juridic, operațional și financiar, precum și de particularitățile fiecărei situații de colaborare.*